

Jouw favoriete boom

Bomenles groep 6 - Harderwijk

Docentenhandleiding

Jouw favoriete boom

**Bomenles
groep 6
Harderwijk**

Inleiding

Hebt u zelf als leerkracht een favoriete boom? Uw leerlingen hebben er zeker eentje. Net als een favoriet dier, een favoriete kleur en een eigen Best Friend Forever.

Deze les is daarop gericht. Wat 'hebben' kinderen met bomen? Wat betekenen de bomen voor hen, en waarom vinden ze bomen zo mooi of bijzonder? U begint de les door zelf een 'schatkist' tevoorschijn te halen, die gaat over uw favoriete boom. Waar staat die boom? Waarom vindt u hem zo mooi? Wat hebt u van de boom verzameld? Wat is zijn soortnaam? Zo maakt u de kinderen enthousiast.

Benoem ook allerlei begrippen over de boom. Zo kunt u taalvaardigheid integreren in deze les. Noem de begrippen 'stam', 'schors', 'bladvorm', 'wortels', 'zaden en vruchten', 'knoppen', 'boomsoort'.

Laat de kinderen zelf een favoriete boom uitzoeken, daar een schatkist over maken en die aan elkaar presenteren.

Veel plezier!

Tip: dit lespakket bestaat uit lessen voor groep 6 t/m 8. Doen uw collega's ook mee? Maak dan samen een mooie presentatieplek van alle eindproducten en nodig ouders uit voor een kijkje in de school!

Leerdoelen

Leerlingen:

- ontdekken wat bomen voor hen betekenen;
- kunnen vertellen wat bomen voor de natuur betekenen (zuurstof, huis voor dieren, verkoeling etcetera);
- nemen de boom en zijn details heel goed waar en maken daar in een doos of kist een presentatie van;
- kunnen hun eigen boom presenteren aan een andere leerling;
- leren begrippen gebruiken als 'stam', 'schors', 'bladvorm', 'wortels', 'zaden en vruchten', 'knoppen' en 'boomsoorten'.

Wandeling met de boswachter (optioneel)

Leerlingen:

- maken kennis met een boswachter of beheerder van bomen en kunnen vertellen wat deze doet voor bomen;
- krijgen informatie over bomen en de natuur;
- leren een aantal spelletjes met bomen en takken en ervaren daarmee de natuur op een positieve manier.

Tip: Doet u niet mee met de buitenactiviteit? In de handleiding staan suggesties voor spelletjes met bomen en boomtakken. Volgend jaar kunt u zich weer opnieuw inschrijven!

Benodigde materialen

- Een eigen schatkist over uw eigen favoriete boom. De schatkist kan bijvoorbeeld een schoenen- of eierdoos zijn.
- Elke leerling zorgt voor een eigen schatkist.
- Tekenpapier en tekenspullen.
- Ruimte in de aula of op de gang om een presentatie te maken.

Vorbereiding

Lees de handleiding van de les.

Denk na over uw favoriete boom en maak daar een eigen schatkist van als voorbeeld. Zorg voor een uitstallingsruimte op de gang of in de aula. Uw schatkist kunt u vullen met bijvoorbeeld:

- een stuk schors van de boom.
- een foto van de boom.
- een vrucht of zaad van de boom.
- een gedroogd blad van de boom.
- een tak met bladknoppen.
- een tekening van de boom.
- een gedichtje over de boom.
- en nog meer, afhankelijk van uw eigen wensen.

Wandeling met de boswachter (optioneel)

- Zorg voor hulpouders; het liefst naast uzelf als leerkracht 2 extra ouders
- Kom bij voorkeur op de fiets!
- De gemeente biedt de mogelijkheid aan, indien u zich daarvoor aangemeld hebt, om gebruik te maken van busvervoer.

Ieder jaar in januari kunt u uw klas aanmelden voor de buitenactiviteit. De Hortus zorgt voor de verdere communicatie en afstemming rondom de buitenactiviteit voor groep 6.

**Bij vragen; info@hortusharderwijk.nl
of 06-34813135**

Lesschema

Les	Doen	Nodig
Vorbereiding 20 minuten	<ul style="list-style-type: none">• Maak een eigen schatkistje over uw favoriete boom.• Indien ingeschreven: Regel voor de buitenactiviteit met de boswachter minimaal twee hulpouders	Kistje, schoenendoos, eierdozen en spullen van uw boom.
Les 1 Jouw favoriete boom 30 minuten	<ul style="list-style-type: none">• Vertel over uw favoriete boom.• Laat de leerlingen nadenken over hun eigen favoriete boom• Huiswerkopdracht uitleggen• Opdrachtkaart meegeven.	Uw eigen schatkist van uw boom als leerkracht.
Huiswerkopdracht 30 minuten	<ul style="list-style-type: none">• Elke leerling vult een eigen schatkist	Schatkist kan zijn: een koektrommel, een schoenendoos etc.
Les 2 Schatkisten en presentatie 60 minuten	<ul style="list-style-type: none">• Regel tafels/ruimte in de algemene ruimte van de school voor een presentatie.• Laat de leerlingen in tafelgroepen hun kistjes presenteren en de opdracht doen.• Bespreek de praktische zaken rondom de optionele buitenactiviteit	<ul style="list-style-type: none">• Tekenmateriaal• Tafels, ruimte, muur, prikbord in de algemene ruimte van de school
Les 3: Buitenactiviteit (optioneel) 60 minuten (ter plekke)	<ul style="list-style-type: none">• Regel 2 extra en hulpouders• Zorg voor fietsen (u kunt met de bus indien aangemeld)• Uitstapje met de boswachter	

Les 1

30
min.

Jouw favoriete boom

Kern: Wat vinden de leerlingen bijzonder aan bomen.

Vorbereiding

Maak als leerkracht een schatkist van een boom die u zelf bijzonder vindt.

Introductie

U haalt de schatkist tevoorschijn en maakt de leerlingen nieuwsgierig wat er in zit. Doe de kist open en laat spullen zien van de boom die u bijzonder vindt.

In de kist zitten foto's, een stuk schors, een afgefallen blad en misschien een zaad of vrucht van de boom die u mooi vindt. U kunt het zo uitgebreid maken als u zelf wilt.

Vertel aan de leerlingen waarom deze boom voor u zo bijzonder is! Misschien kunt u de foto van de boom ook wel op het digibord laten zien.

Gebruik in uw verhaal alvast begrippen als 'stam', 'schors', 'wortels', 'blad', 'tak', 'knop', 'zaad', 'bes', 'kroon', 'vorm'.

De favoriete boom van de leerlingen

Bespreek met de leerlingen of ze zelf ook een favoriete boom hebben. Laat een aantal leerlingen vertellen over hun favoriete boom. Stel vragen als:

- Staat die boom hier in Harderwijk?
- Waarom is die boom zo bijzonder voor je?
- Weet je ook wat voor soort boom het is?
- Wat kun je met jouw boom? (denk aan klimmen, in de schaduw zitten, dat er een vogelnestje in zit of dat je de vruchten of noten opeet).

Misschien noemen kinderen favoriete bomen in andere landen bijvoorbeeld waar hun opa en oma vandaan komen. Denk aan Marokko, Turkije, Syrië, Suriname of de Antillen.

Bomen in andere klimaatzones zien er vaak anders uit dan in Nederland. Bomen zoals palmbomen, kunnen in Nederland niet in het wild groeien omdat het hier te koud voor ze is.

Huiswerkopdracht: jouw favoriete boom

Geef de kinderen de opdrachtkaart mee.

Vertel dat ze een eigen schatkistje (of doos) gaan vullen over hun favoriete boom. Die boom staat in de woonomgeving van de kinderen of eventueel op een vakantieadres of bij opa en oma.

Huiswerkopdracht

Jouw favoriete boom

In Harderwijk staan heel veel bomen. Hele grote bomen, bomen waar een specht in woont, een boom waar je in kunt klimmen, een boom met een mooie herfstkleur of een boom in de tuin waarin vaak een roodborstje zit. Kijk eens goed om je heen! Bedenk wat jouw favoriete boom is. Een boom waarover jij van alles kunt vertellen aan je klasgenoten!

Van jouw favoriete boom ga jij een schatkist maken.

Neem een schoendoos, een kistje of een eierdoos en stop daar van alles in van jouw boom.

- Een afgefallen blad.
- Een zaadje of besje.
- Een stukje schors.
- Een takje met bladknoppen.
- Een bloem (bloesem) van de boom.

Maak een foto van de boom en print die uit.

Maak een tekening van de boom.

Maak een gedichtje over de boom.

Kijk vijf minuten naar de boom en schrijf op welke vogels er in komen.

Schrijf op een kaartje de soortnaam van de boom (weet je hem ook in het Latijn?)

Je mag het zelf bedenken. Als je klaar bent met de inhoud, mag je het schatkistje versieren.

Neem het kistje mee naar school. Daar ga je jouw favoriete boom presenteren!

Veel plezier!

Les 2

60
min.

Schatkisten en presentatie

Kern: De leerlingen presenteren aan elkaar wat ze bijzonder vinden aan hun favoriete boom.

Vorbereiding

Maak tafelgroepen, leg tekenspullen klaar. Zet tafels op de gang of in de aula voor een presentatie.

Introductie

In deze les presenteren de leerlingen door middel van de schatkistjes hun favoriete boom. Naar aanleiding hiervan proberen de leerlingen elkaars favoriete boom na te tekenen.

Groepsinstructie

Je hebt allemaal een kist gemaakt met spullen van jouw favoriete boom. Hoe was dat om te doen? Laat een aantal kinderen reageren.

Deze kisten (of dozen) ga je aan elkaar presenteren.

Dat doe je in tafelgroepen. In veel klassen staan de tafels al in groepjes gerangschikt. Als dat niet zo is, zorg dan dat de leerlingen in groepjes van ongeveer 4 tot 8 leerlingen gaan zitten. Toon de instructies op de volgende pagina op het digibord. Neem de instructies samen met de kinderen door. En zet de kinderen daarmee aan het werk.

Presentatie van de schatkisten

Laat deze pagina zien op het digibord

- Presenteer de schatkist van jouw boom.
- Vertel waar je boom staat en waarom jij hem hebt uitgekozen.
- Laat de spullen in de doos zien, zoals een afgefallen blad, een zaad of bes, de schors, de knoppen. Lees eventueel het gedichtje voor dat je van de boom hebt gemaakt.
- Laat de foto's en tekeningen nog niet zien.
- Beschrijf nu heel goed je boom terwijl de andere kinderen tekenen:
- Begin bij de stam, de wortels, de schors, daarna bij de vorm van de kroon en pas daarna alle details.
- Laat tenslotte jouw foto en/of tekeningen zien. En kijk wie het beste jouw boom heeft getekend.
- Daarna is de volgende leerling aan de beurt.

Afsluiting

Bespreek met de leerlingen hoe het groepswerk ging.
Wat vonden de leerlingen ervan?

- Laat van elk tafelgroepje iemand vertellen wie van hun groepje de boom het beste had gepresenteerd en waarom. Misschien vinden ze dat er een paar leerlingen uitzonderlijk hun best hebben gedaan hiermee.
- Vraag een aantal leerlingen wat ze over bomen hebben geleerd, dat ze nog niet wisten.
- Vraag een aantal leerlingen of ze nu anders kijken naar bomen. En hoe anders dan?

Vertel dat u een aantal tafels in de aula of gang hebt neergezet waarop de leerlingen de schatkisten mogen presenteren. Aan de muren of op de panelen kunt u ook foto's en tekeningen ophangen.

Op kaartjes kunnen de leerlingen extra informatie schrijven zoals de naam van de boom en ook begrippen als 'stam', 'schors', 'wortels', 'blad', 'tak', 'knop', 'zaad', 'bes', 'kroon', 'vorm'.

Als er niet genoeg plek is om alle kisten te presenteren, maak dan een 'wisseltentoonstelling'.

Maak een rooster wie de kist op welke dag mag presenteren.

Les 3

60
min.

Wandeling met de boswachter (optionele buitenactiviteit)

Kern: Tijdens een wandeling met de boswachter leren de leerlingen meer van een bomenexpert.

Vorbereiding

Bespreek met elkaar dat de klas een excursie gaat maken met de boswachter. Verzamel vragen die de leerlingen hebben voor de boswachter (mail ze eventueel naar info@hortusharderwijk.nl, dan geven zij dit door aan de boswachter). Breng de ouders op de hoogte van het uitstapje. Bespreek de praktische zaken rondom de excursie:

- Warme kleding aan, eventueel regenjas
- Warme schoenen/laarzen
- Indien met de fiets; neem als leerkracht een fietspomp mee en een bandenplaksetje!

Locatie: Doe-pad Watertorenweg Tijdsduur: 60 minuten (ter plaatse)

De boswachter laat de leerlingen vanuit zijn of haar werk bijzondere bomen zien. De rondleiding vindt plaats op een terrein waar ook een natuur Doe-pad is. De leerlingen ontdekken wat bomen betekenen voor de natuur. Zoals:

- Jonge en oude bomen
- Broedplaats – schuilplek voor dieren
- Wintergroen – massa – schuilplek
- Winterkenmerken – knoppen – vruchten – schors
- Over dode bomen laten liggen – kringloop
- Over de bodemlaag – bladeren – schuilplek voor bodemdieren – voedsel voor de aarde

Aansluitend kunnen de leerlingen ook spelletjes doen als:

- Mikado met boomtakken
- Bomen-memory (met emmers)
- Ik zie een boom die jij niet ziet
- Geblinddoekt bomen herkennen

We laten het uiteindelijk aan de boswachter over wat hij/zij er van maakt.

Les 3

60
min.

Alternatief voor uitstapje

Kern: De leerlingen verwerken hun ervaringen met bomen door middel van een aantal spelletjes.

Vorbereiding

Als alternatief voor het uitstapje met de boswachter kunt u ook spelletjes met bomen doen op het schoolplein. Gebruik hiervoor de opdrachtkaarten.

Bedenk hoe u deze les wilt aanbieden. Print de opdrachten uit, verzamel het benodigde materiaal. U kunt het prima aanbieden als circuitles op het schoolplein. Maar de leerlingen kunnen ook in de pauzes de opdrachten meenemen naar buiten.

Je kunt door spelletjes te doen van alles ontdekken aan bomen. Vertel de leerlingen hoe u de spelletjesles buiten organiseert.

Ga naar buiten en doe de opdrachten.

Opdrachtkaart

Levend bomen memory

Nodig

- 10 x 2 dezelfde dingen van een boom.
- Twintig plastic bekertjes, kommetjes of emmers.

Uitvoering

Ga naar het schoolplein en zoek 10 x 2 gelijke dingen op van bomen. 2 x het zelfde blad, 2x dezelfde schors, 2x dezelfde knop, 2 x hetzelfde besje, 2 x dezelfde dennenappel.

Het kan zijn dat je juf of meester dit al heeft verzameld.

Leg al deze spullen door elkaar op een tafel. En zet daar twintig bekertjes overheen. Speel met elkaar memory. Elk kind mag maar twee bekertjes omdraaien, ook als het goed was.

Opdrachtkaart

Ik zie een boom die jij niet ziet

Nodig

Niets

Uitvoering

Een kind neemt een boom in zijn of haar gedachte. De anderen stellen vragen als:

- Heeft hij veel takken?
- Heeft de boom (al) blaadjes?
- Heeft hij een ronde kroon?

Als je het denkt te weten, wijs je de boom aan. Degene die het eerst de juiste boom aanwijst is dan aan de beurt om een boom in zijn of haar gedachten te nemen.

Opdrachtkaart

Geblinddoekt bomen herkennen

Nodig

- Een aantal blinddoeken
- Een plek met meerdere bomen

Uitvoering

Werk in groepjes van maximaal vier kinderen.

Een kind krijgt een blinddoek om. De andere kinderen leiden hem of haar naar een boom. Laat de schors uitgebreid voelen en breng hem of haar vervolgens terug. Draai het kind een paar keer om. En maak een omweg tijdens de terugweg.

Daarna mag de blinddoek af en probeert het kind de boom terug te vinden. Daarna is een ander kind aan de beurt om de boom te voelen.

Opdrachtkaart

Mikado met takken

Nodig

Minstens 10 lange boom- of struiktakken

Uitvoering

Zoek een heleboel lange takken. Je hebt er minstens tien nodig. Zet alle takken overeind en laat ze door elkaar heen vallen. Nu speel je om de beurt Mikado.

Elk kind mag steeds maar een keer spelen, of het nu gelukt is of niet. Daarna is het volgende kind aan de beurt.

Colofon

- Project:** Boomfeestdag Harderwijk
Handleiding Groep 6 – Jouw Favoriete Boom
- In opdracht van:** De Hortus - Stichting voor natuur- en duurzaamheidseducatie in Harderwijk
- Tekst en idee:** Bart de Koning, Natuur is een Feest
- Vormgeving:** WAUW Creative Digital Agency

